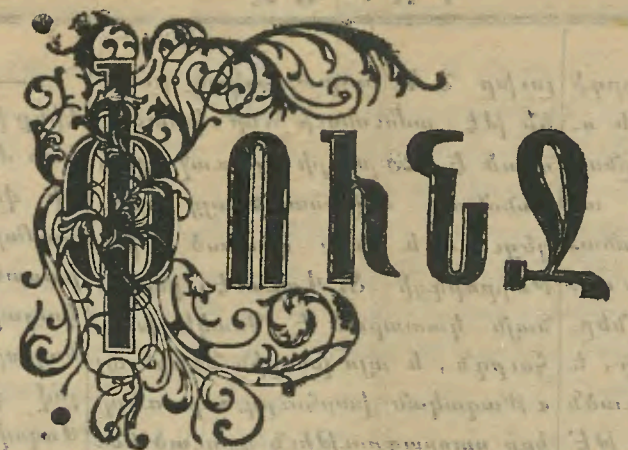

Փոստը ՇԱՄԱՐ օրերը կը քրտարակուի:
Տարեկան բաժանորդագրինն է երկու և կես արծաթ մեծիտ կանխիկ վճարելի, քի՛ մայրաքաղաքի և իւր արտադրութեան և քի՛ գաւառացի համար:
Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կը նշանակուի:
Հատը 40 փարայ է, և կը գտնուի մասնաւորապէս Պանթի-Պարոս ջրավաճառ և գրավաճառ Պողոս և Յակոբ աղայից խանութները:

Ծանուցման տողը 3 դուրոյ է մէկ անգամի համար: Աւելի ատան կըլլայ աւելի անգամներու համար:
Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր ուղղելի տ. Տեղեկ-Տեղ. Ս. Ալադճեան Կ. Պոլսի Պալլոգ-բաղար Նափիյի խան վերի յարկ բիւ 16:
ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Arménien Pointe
—16 Naffé-Han, Balouk-Pazar 16—
CONSTANTINOPLE

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՉԻ
Զանգուտ Տարբեր: — Վերջին ժա-
մաններս յաճախ կը գտնուեալ
տիւր թէ՛ քահանայական դասն
Հայաստանեաց եկեղեցւոյ ոգւոյ
և տրամադրութեանց հակառակ
կը վարուի, և ժողովուրդեան և կը-
ղերին մէջ սիրոյ և յարգանաց
կապը քակելով ատելութեան վիճ-
կը բանայ՝ շահագրգիռութեան ան-
հեթեթ ձգտումներով: Դժբաղ-
դաբար նոյն իսկ Պատրիարքարան-
ներն ալ իւր դէմ՝ դանդաղեցու-
նալ հաճող հարկին մէջ կը դնեն ըզ-
մեղ վերջին ժամանակներս սահ-
մանեալ զանազան տրոյց պատճա-
ռաւ: Ինչպէս՝ երբ եկեղեցական
մը առաջնորդ ընտրուի, պատրի-
արքական կոնդակը չտալ՝ մինչև
որ վիճակին Մուգաթայի տրոյց
400 ին 20 ի հայտնով տուրք մի
չվճարէ: այսինքն՝ եթէ վիճակն
2000 զրջ Մուգաթայ ունի, 400
զրջ պահանջուի: և եթէ մէկը ժա-
ռանգական խնդրոյ մը կարգա-
դրութեան յուսով ցեղագրական
կամ այլ վկայագրի մը վաւերա-
ցումը խնդրէ, հարկերու տրոյց
պահանջուի և այսպէս դժուարու-
թիւն յարուցանել և խնդրոյն կար-
գադրութեան յապաղման կամ
բողոքովն լրման պատճառ լինել:
Յաւով մեծաւ կըսուի թէ որպէս
քահանայական դասն իւր նորա-
հնար արտառոց ընթացիւք նոյն
պէս և Պատրիարքարանը այսպիսի
պահանջմամբ ոչ միայն չլինար
ճոխացունել կամ անդորրել կեդ-
րական անտուկն, այլ և նորա
ուղղակի արոց գանձումն կը դժ-
ուարացունէ՝ ժողովուրդն ի հա-
կալութիւն և յարհամարհանա
դրութեամբ իւր դէմ: Ոչ ապաքէն
ժողովուրդեան սէրն ու համակրու-
թիւնն են գլխաւոր և անրա-
պառելի գանձը վարչութեանց:
Անհեթեթ չէ՛, բայց ի Մուգաթայ
յէ՛ զոր կուտայ գաւառաբնակ
ժողովուրդն, կոնդակագրին անու-
նով տուրք ալ պահանջուի: Անվա-
յել չէ՛ յանուն զանազան տրոյց
ճանրանալ Պատրիարքարանի վա-
ւերացման կամ այլ գործողու-
թեան պէտք ունեցողներուն վե-
րայ, փոխանակ դիւրութիւնն ըն-
ծայելու՝ որպէս պարտ է բարւոյ
վարչութեան, և առաւել՝ հայրա-
կան կամ հոգեւոր վարչութեան:
Իսկ եթէ ազգային ուղղակի
տուրքերն որ ազգային ժողովով
սահմանուել են, հաւաքել առ-
նուղ դժուարին կը լինի, և կեդ-
րական անտուկը չլինար անդորր
հոգալ Պատրիարքարանի պէտքե-
րը, հարկ է դիմել առ Ազգային
ժողովն՝ մանրամասն տեղեկագրու-
թեամբ, և դիւրատար ու դիւրա-
դանձելի ազգային աւուր մը սահ-
մանելու առաջարկութիւն մատու-
ցանել: Մեր դարձեալ կառավար-
կեմը այս առթիւ՝ փորձել ան:

գամ մը Թուրքիոյ մէջ բնակեալ
իւրաքանչիւր Հայէ տարեկան եր-
կու կամ երեք զրուշ տուրք առ-
նուղ: Կը կարծեմք թէ այս փորձն
պիտի յաջողի, ժողովուրդը դո՛ւ
պիտի լինի, Պատրիարքարանը սի-
րունական անտուկն իւր մշտնջե-
ւոր անձկութեան վիճակէն պիտի
եղնէ յանդորրութիւն:
(Թղթակցութիւն Փոստը)
Պրատիւն-Ինքնորդ. 8 Յունուար
1890. — (Գանապոն Տեղեկագրութեամբ):
Առաջիկայ 1892 ին, Ամերիկայի
գուման 400 զր. տարեգումն առ-
թիւ, ինչպէս յայտնի է՝ Արուես-
տահանդէս մը պիտի բացուի Մի-
ացեալ Նահանգաց մէջ: Երկար
ատենէ հետէ վիճաբանութեան
առարկայ եղած էր թէ ո՛ր քա-
ղաքին մէջ պիտի բացուի այդ նը-
շանաւոր Արուեստահանդէսն: Գա-
ղաքին և չըմակայից ժողովուրդն
զինուորը կը համարէին իւր յար-
մարագոյն տեղի: Երկակողմն,
Սէնթ-Լուիզցին և Վաշինկթընի
ժողովուրդը կը պահանջէին որ
իւրեանց քաղաքին մէջ տեղի ու-
նենայ այդ հանդէսն: Երեսու-
տին կը մնար տալ վերջին որո-
շումն: Անցեալ շաբթու յիշեալ
քաղաքներէն յատուկ պատուի-
րակներ դնացին ի Վաշինկթըն
Մերակուտին կողմանէ կարգեալ
մասնաժողովին ներկայացունելու
համար իւրեանց խնդիրն և փա-
տերն: Նիւ-Եորքի պատուիրակաց
մէջ էին քաղաքագետ Պ. Կրամսոն,
Վանտերպոլթ, Տէփիւր Միացեալ
Նահանգաց ամենանշանաւոր հը-
րապարակախօսն և այլք: Սորա
անցեալ շաբթու օր ներկայացան
յիշեալ մասնաժողովին. ոսկելե-
ղու Տէփիւրն անմասն կերպիւ խօ-
սած ու բացատրած է ամէն բան,
և զորաւոր կերպիւ ցոյց տուած է
թէ Նիւ-Եորք է այդ հանդիսին
համար ամենայարմար վայր: Յետ
այսոցիկ ներկայացան Երկակողմ
պատուիրակք. բայց սոցա խօս-
քերն ու փառսերն ա՛յնքան տկար
եղած են, որ ոչ ոք կրնայ տա-
րակուսիլ այսուհետեւ Նիւ-Եորքի
յաղթութեան վերայ: Նշանա-
ւոր են թատրոնը տեղոյս, և
մուտքերը՝ դիւրամատչելի: ար-
դարեւ չեն հաւասարիք Փարիզի
կրանտ Օրէրայի, բայց անկէջ ալ
չատ մար չեն մնար: հռչակաւոր
են Աեդ-փողոցի թատրոնը: Մէթ-
րափոլիթէն Օրէրա Հաուսն, կը-
րանտ Օրէրան, Նէպոլեան, և ըն-
Ըստ պահանջման թատերախաղին
երբեմն բեմին վերայ վարագոյրը
բացուելու ատեն լինեն, ձորեր,
ապառաժներ, որոց վերայն խօ-
սողնով կը սահնին գետեր: ոչ թէ
կեղծ, այլ բնական ջուր: Ժողակ-
ներ՝ որոց վերայն մակոյկ կե-
թեւեկէ. տեսնելու արժանի են

ձիւն տեղացունել՝ անձրև, կայ-
ծակ, և ին. նաեւ մագական կոչ-
ուած լապտերն, որ երբեմն խա-
ղերուն մէջ արտաքոյ կարգի լըս
կը ցողացունէ գոյնզգոյն: Հըռ-
չակաւոր են նաեւ 23րդ փողոցի
Ատում Միւզէն և Սէնթրէլ Փար-
քի նորակառոյց մեծ Միւզէն և Ա-
ռաջնոյն մէջ երեւելի անձանց ար-
ձանները կը տեսնես և կենդանի
կը կարծես: Քրիստոսի բոլոր
կեանքն՝ ծննդէն մինչեւ համբար-
ձումն՝ սքանչելի կերպիւ շինուած:
վայրենի հնդիկներ՝ որ ճերմակ
մը գերի բռնած և փայտէ շա՛մ
բուրի մը անցուցած կը խորովեն:
ուրիշ մը՝ ողջ մարդ մը բռնած,
դուրի կը ծակէ, ուղեղն հանե-
լով ուտելու համար: և այլ այս-
պիսիք: Նաեւ Չինացւոց և Ճա-
բոնցւոց տեսակ տեսակ պատժոց
արձանք, և աշխարհի բոլոր երե-
ւելի քաղաքաց պատկերք: Իսկ
երկրորդին մէջ կը տեսնես աշ-
խարհի երեւելի պատկերահանե-
րուն և արձանագործներուն թան-
կագին գործերն, եղիպտացւոց
լինաց և այլոց բոլոր հնութիւն:
ները, մոմիաներ, յախճապակի-
ներ, արձաններ, զգեստներ, և
այլն, զորս մի առ մի տեսնելու
համար երկար ժամանակ պէտք է:
Ուրիշ զանազան Միւզէնէր ալ
կան, զորս յակնէ յանուանէ
յիշել երկար կը լինի: Յօւր-
քիոյ զանազան կողմերէն Հայք կը
շարունակեն գաղթել ի Միացեալ
Նահանգս: Ամսոյս մէջ 96 հայադ-
գիք, կիսամերկ վիճակի մէջ, ե-
կած են հաց ճարելու համար: =
Պրէզիդէնտ (Գալիֆորնիա) մէջ բը-
նակեալ Հայք լաւ վիճակի մէջ
են և օր ըստ օրէ կը բաղմանան
ընտանեօք. սոքա՛ մեծաւ մասամբ
այդեպանութեամբ կը գաղթին,
վասն զի Միացեալ Նահանգաց
կառավարութիւնն աժան գնով հող
կուտայ դաղթակնաց: = Ծըր-
գիլէն Նիւ-Եորք անցնելու համար
(նորթիւրը) հիւսիսային գետին
տակի Թիւնէլի շինութեան գործը
կը շարունակուի, որ 15 տարիէ
հետէ սկսած է, և ցարդ հարիւ-
րաւոր միլիոն արծաթ ծախք եղած
է: Նաեւ Նիւյորքաք ջրանցքի
բացումն սկսած է, որ մեծագոր-
ծութիւն մ'է: այս ջրանցքին մի-
ջոցաւ Ատլանտեան Ովկիանոսը
պիտի հաղորդակցի խաղաղական
Ովկիանու հետ, և հետեւեալ
պիտի դիւրանան Սմերիկայէն ի
Գալիֆորնիա, ի Չինաստան, և ըն-
երթ եւեկութիւնը: = Կառավա-
րութեան գանձարանին մէջ բա-
ղում դրամ կայ պատրաստ:
պարտքերը վճարել ուղեցին. առ-
նելիքի տէրերն՝ ժողովուրդը՝ բը-
նաւ չընդունեցին, և տակաւին 8
տարի ժամանակ կայ ընելով:
այս ըրին որպէս զի չկորսնցունեն
իւրեանց առնելիք փողերի տուկ:

սը: Գանձարանին մէջ գտնուած
պատրաստ դրամն է 600 միլիոն
տուրք: Ի զուր տոկոս կուտայ
ժողովուրդեան ըստ վճար օրինաց:
վասն զի ժողովուրդը դատ բա-
ցաւ՝ առնելիքը չառնելու համար,
և դատը չահեցաւ: = Ամերիկա-
յի ժողովուրդը մէջ ալ զանազան
սովորութիւնք կան: Ապրիլ ամսոյ
առաջին օրը զիրար կը խաբեն:
Նոյեմբեր ամսոյ մէջ օր կայ, յո-
րում իրարու վերայ ալիւր կը նե-
տեն: Յետ ընտրական քուէահա-
մարներու, փողոցները կրակներ
կը վառեն՝ մարտութեան նշան հա-
մարելով: = Տարւոյս առաջին օրը
(Ը. Լ.) Ն. Եորք Հէրալտ անուն լը-
րագրէն կէս միլիոն և 40 հազար
օրինակ սպառեցաւ, վասն զի ա-
մէն դասակարգի մարդիկ լրագիր
կը կարդան...
Գաղաթիւ. 13 Յունուար 1890: =
Ինչպէս նախորդ տարիներ նոյն-
պէս և այս տարի բարեբաղդու-
թիւն ունեցալ ներկայ գտնուիլ
քաղաքին մերձակայ վանուց մէջ
Ջորջհէքի հանդիսին: Արթ. Տ.
Խորէն քահանայ Քիզիլբան Ս.
Պատարագի խորհուրդն հանդի-
սաւոր կերպիւ կատարելէն ետքը
եկեղեցական ծանրագին զգես-
տուք առաջնորդեցաւ դէպ ի դե-
տեղը, դալրաց՝ ազգայնոց, օ-
տարազգեաց, ոտակնաց խուռն
բաղմութեան շրջապատեալ: Դը-
պիրք հայերէն և թուրքերէն ըն-
տիր երգեր ի բերան կերթային:
Երբ հասան անդը, Արթ. Քիզիլ-
բան օրհնեց Օսմանեան պետու-
թեան գահն և բարեմաղթեց Օ.
գոստ. Սուլթանի համար: Այա
ձգեց խաչ ի ջուր և Ս. Միւռնը
կաթեցոյց նորա վերայ: = Վա-
նուցս վերայ վերջին օրերս հակիրճ
ժանօթութիւններ կը տեսնեմ: Ա-
ւելորդ չեմ՝ համարիլ յաւելուլ
թէ՛ արգարեւ այս հինաւուրց
վանքն ունի բաղում կառուածներ
և կրնայ օգտակար լինիլ Ազգին:
սակայն դժբաղդաբար անտէր և
անպաշտպան կը մնայ: Ասկէջ ե-
րեք տարի յառաջ քանի մը ան-
ձինք ընկերութիւն մը կազմեցին
և վանքին կառուածները տանաւա-
եայ պայմանաժամով վարձեցին
վանական խորհուրդէն, տարեկան
60 Օսմանեան լիւրայի. սակայն
միայն երեք տարի շարունակեց
այս ընկերութիւնը, և ցրուեցաւ:
80 Օսմանեան ոսկի պարտապան
մնալով վանքին, և բաժանորդաց
բաժնեգրներն: Թո՛ղ յարգի ար-
տուրէյց, պողաբեր այդեաց,
վարդատու թուիւրու, ուռնեաց
և բարտեաց անխամ մնալուն
ճանախներն, որք՝ եթէ խնամուին
իւրեանց միամեայ արդիւնքով
կրնան մատակարարել վանքին եր-
կու տարուան պիտոյքն: Այս ա-
մենուն գլխաւոր պատճառն է

բարեջան առաջնորդի մը չգոյու-
թիւնը: Հետեւեալբար, դարձեալ
ազգային կեդրոնական վարչու-
թեան ուղղութիւնը կը խընդ-
րեմք: Հ. Գ. Զ.
Կ. Պոլս. 23 Յունուար 1890: =
Լրագրոյդ 2186 թուոյն մէջ «Բը-
նիկ Կիւրիւնցին» ստորագրու-
թեամբ նամակ մը կարդացի: Շատ
լաւ ու խիստ օգտակար կըլլար,
եթէ իւր ստորագրութեամբ դար
պատասխանել մեր նամակի: Նա-
մակագիրն, կարծեմ՝ ի մտոյդ ճա-
նաչեալ բաղդն ունեցած եմ. նո-
րա մտաց ու գրչի ծնունդն չէ
յիշեալ նամակն: Կուգայ Կիւրնոյ
Զախ-Զոր թաղի յանուն Քիզիլ
կառուցեալ եկեղեցւոյ շինութեան
վերայ տուած օխալ տեղեկութիւ-
նըս ուղղել, առարկելով թէ «Ե-
կեղեցին կառուցեալ է միայն նոյն
թաղի կարող ազգայնոց նիւթա-
կան օժանդակութեամբ, Սիրալիբ
անուամբ ընկերութեան 1500 լի-
րայի չափ առնելիքն զանձուած
և եկեղեցւոյ պատրաստի ունեցած
դրամով:» Նախ Սիրալիբ անուն
ընկերութեան այդչափ գումարն
ո՛ւտտի: Ե. Թո՛ղ նոյն խառնու-
թեամբ յանդած է այդչափ կա-
րնոր մի գումարի զգես-
տոց անձնական գանձէն է, թէ՛
մասնակցութեամբ իւրաքանչիւր
թաղի կարող ազգայններու: Եթէ
չյիշեր նամակագիրն այլ թաղի նը-
ուիրատուաց անուանքն և անպատ-
ուութիւն կը համարի նոցա մաս-
նակցին, կրնայ խնդրել և իմանալ
նոցա անուանքն յակնէ յանուա-
նէ: և եթէ եկեղեցւոյ կը վերա-
գրէ նոյն գումարն, դարձեալ չա-
րաչար կը սխալի, երբ միայն Զախ-
Զոր թաղի ազգայնոց առատա-
ձեռն նուիրատուութեան արդիւն-
քը կը սեպականէ. կրնայ եկե-
ղեցւոյ տուարէն օտուգել նուի-
րատուաց ո՛ր թաղէ լինին. առ-
այս չլինար բնաւ ապացուցուիլ
թէ եկեղեցւոյ շինութեան բնաւ
ուրիշ որ և է թաղեցիք մասնակ-
ցութիւն ունեցած չեն: Ընդեր-
արդեօք իւրաքանչիւր եկեղեցւոյ
բեմերէն՝ քանիցս՝ չըսեմք ամէն
կիւրակէ օգտակարապէս ի լուր
ժողովուրդեան քարոզուիլն ամբողջ
քաղաքացւոց՝ օգնել ու նիւթա-
պէս նպաստելու համար: Զկան
արդեօք այն անձանց անուններն,
որք յօժարակամ նուէրներ տուած
են, թէ եւ իրենք կը բնակին ուրիշ
թաղեր: Ոճիր է և արժանի դա-
տապարտութեան՝ ուրանալ Աս-
տուծոյ տաճարի նուիրատուաց
անուանքն. բարեպաշտական որո՞շ
նուիրեալ մի դահեկանն հաւա-
սար է կարող ազգայնոց մեծա-
մեծ գումարներուն: Ուստի չլըր-
նար հաստատուիլ և ուրացուիլ թէ
Զախ-Զոր թաղի եկեղեցւոյ շինու-
թեան բնաւ մասնակցութիւն ու-

նեցած չեն ուրիշ թաղերու ազգայինքն ձեռն ապէս. կը ցուսի որ յիշեալ նամակագիրն առիթ պիտի տայ ինձ՝ նոյն եկեղեցւոյ ունեցած դրամներուն ո՛րոյքով գտնուիլն և ստիպողաբար պահանջուիլն քանկաց և չորսուիլն գրելու, որ նուազ անպատուաբար չէ կարող ազգայնոց: Խոհանուութիւն չէ անուշտ աստ պարզել շինութեան ընդհանուր միջոցներն, արգելքներն, վէճեր ու կռիւներ ծագիլն, մատնանիլ ընելով անոնք որոնք ունէին բաւական վարկ կանխու. եթէ ցարդ յիշածներս չյիշեր ու կը պնդէ իւր գրածին վերայ, կրնամ բազմատորազիր նամակաւ հաստատել գրածներուս ստուգութիւնն. որչափ որ ես Բընիկ Կիւրիւնցի չեմ, այսու հանդերձ անտեղեակ չեմ նոյն քաղաքի բարոյական, քաղաքական նիւթական վիճակներու. անձնագրութիւն չէ՝ կարծեմ, երբ ըսեմ թէ ինչ որ տեսայ լսեցի ու գործեցի, կրնամ պատմել ըստ կարի անսխալ: Երկրորդ՝ նամակագիրը առանց ուղղորդութեան կարգալով լրագրողը 2183 թուոյ մէջ գրած նամակ կը յանդիման հրապարակաւ գրել թէ « եկեղեցին օծուած չէ » առանց գիտակցութիւն ունենալու և համոզութիւն Ս. Եկեղեցւոյ հայկական արարողութեանց. չէ կրցած լաւ ըմբռնել թէ մեք հիմնարկութեան օծումն կատարուած է գրած եմք թէ աւարտական. ուշի ուշով նոյն տողերն կարգաւ կը հրատարակէր զինքը: Գ. Բահանայ Գ. Յ. Սեփարտեան:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ազգային ժողով երէկ նիստ ըրաւ նախագահութեամբ Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Տօքթոր Թիրեաքեան էֆէնտիի: Նախորդ նիստերու երկու ատենագրութեանց վաւերացմանէն ետքը ժողովին մատուցաւ Բաղաքական ժողովոյ մէկ գիրն, որով առաջարկեալ էր յետս առ ինքն դարձուներ Նախորդ վարչութեան Ժողովին արուած ծրագիրն բարեկարգութեան առաջնորդական վիճակաց, և խորհրդարանական յանձնաժողով մը կարգել, որպէս զի Բաղաքական ժողովոյ հետ հարկ եղած բարեփոխութիւններն ընեն և վերադարձուեն առ Ազգային ժողովն: Ընդունուեցաւ այս առաջարկութիւնն, բայց օրինաւոր և պատշաճ չբաւարարեցաւ յանձնաժողով տալ ի դիմաց Ազգային ժողովոյ, առարկուելով թէ ժողովն յանձնախումբ կամ մասնախումբ կրնարէ առ ինքն մատուցեալ խնդրոց համար: Ապա երեսօնագիր մանական վարչութեան կողմանէ մատուցեալ հաշուեթիւղ թոց նախաքննութեան համար ետանդամ մասնաժողով մը ընտրելուց: Այս ատենական գործերէն ետքը՝ ժողովն երբ կանցնէր յօրակարգ, այն է՝ ի խնդիր եղաւ նախ կաթողիկոսական ընտրութեան, որոյ համար դռնփակ նիստ ընել որոշուած էր, և երեսփոխանաց ոմանք դիտել տուին թէ ժողովը չկրնար ո՛չ վիճաբանութիւն տեսնել ու ո՛չ որոշում տալ, որովհետեւ օրինական թիւն չունի, որ պէս կը տրամադրէ ներքին կանոնադրի 30րդ յօդուածն, որ նոր ընդունուեցաւ և վաւերացաւ այսինքն թէ՝ « Առնական գործերէ ետքը, ժողովն օրակարգի կը վերադառնայ, եթէ ընտանեաց մէկէն անհետ կորուստեալ լինի, յետոյ քաղաքական վիճակներու ծագիլն, մատնանիլ ընելով անոնք որոնք ունէին բաւական վարկ կանխու. եթէ ցարդ յիշածներս չյիշեր ու կը պնդէ իւր գրածին վերայ, կրնամ բազմատորազիր նամակաւ հաստատել գրածներուս ստուգութիւնն. որչափ որ ես Բընիկ Կիւրիւնցի չեմ, այսու հանդերձ անտեղեակ չեմ նոյն քաղաքի բարոյական, քաղաքական նիւթական վիճակներու. անձնագրութիւն չէ՝ կարծեմ, երբ ըսեմ թէ ինչ որ տեսայ լսեցի ու գործեցի, կրնամ պատմել ըստ կարի անսխալ: Երկրորդ՝ նամակագիրը առանց ուղղորդութեան կարգալով լրագրողը 2183 թուոյ մէջ գրած նամակ կը յանդիման հրապարակաւ գրել թէ « եկեղեցին օծուած չէ » առանց գիտակցութիւն ունենալու և համոզութիւն Ս. Եկեղեցւոյ հայկական արարողութեանց. չէ կրցած լաւ ըմբռնել թէ մեք հիմնարկութեան օծումն կատարուած է գրած եմք թէ աւարտական. ուշի ուշով նոյն տողերն կարգաւ կը հրատարակէր զինքը: Գ. Բահանայ Գ. Յ. Սեփարտեան:

Երէկ ետքը, ժողովն օրակարգի խնդրոց վերայ կը վիճաբանէ և ուրոշում կարտասանէ, եթէ ընտանեաց երեսփոխանաց մէկէն անհետ կորուստեալ լինի, յետոյ քաղաքական վիճակներու ծագիլն, մատնանիլ ընելով անոնք որոնք ունէին բաւական վարկ կանխու. եթէ ցարդ յիշածներս չյիշեր ու կը պնդէ իւր գրածին վերայ, կրնամ բազմատորազիր նամակաւ հաստատել գրածներուս ստուգութիւնն. որչափ որ ես Բընիկ Կիւրիւնցի չեմ, այսու հանդերձ անտեղեակ չեմ նոյն քաղաքի բարոյական, քաղաքական նիւթական վիճակներու. անձնագրութիւն չէ՝ կարծեմ, երբ ըսեմ թէ ինչ որ տեսայ լսեցի ու գործեցի, կրնամ պատմել ըստ կարի անսխալ: Երկրորդ՝ նամակագիրը առանց ուղղորդութեան կարգալով լրագրողը 2183 թուոյ մէջ գրած նամակ կը յանդիման հրապարակաւ գրել թէ « եկեղեցին օծուած չէ » առանց գիտակցութիւն ունենալու և համոզութիւն Ս. Եկեղեցւոյ հայկական արարողութեանց. չէ կրցած լաւ ըմբռնել թէ մեք հիմնարկութեան օծումն կատարուած է գրած եմք թէ աւարտական. ուշի ուշով նոյն տողերն կարգաւ կը հրատարակէր զինքը: Գ. Բահանայ Գ. Յ. Սեփարտեան:

Սահմանից Ս. Գեորգի եկեղեցւոյ Տ. Արքիմանդիտ Առաքաւհանայի երէց որդւոյն ամուսնութեան համար թուղթ մը՝ իբր վերկայական՝ Նաղիլիէն տրուած, Պատրիարքարան հասաւ երկու չաբաթ յառաջ ի ձեռն առաջնորդական Գեր. Տեղապահի Զմիւռնոյ: Կրօնական ժողովն երկու չաբաթի տեսաւ այդ գիրը, բայց օրինաւոր և բաւական չհամարելով՝ որոշեց գրել ի Զմիւռնիա որ առաջնորդական Գեր. Տեղապահին անձամբ երթալով ի Նաղիլի, ամենայն արդարութեամբ և անաչառութեամբ քննէ այդ խնդիրն և արդիւնքը տեղեկագրէ մանրամասն: Կրօնական ժողովն օրինաւոր և բաւական համարած չէ գիրն, նկատելով որ նորա գր-

ութիւն 3-է աշխարհական ըսած են թէ ամուսնութիւնը կատարուած է 23 տարի յառաջ ըստ կանոնաց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ. և ապա գրուած է թէ խորհրդի Տ. Վրդանէս քահանայն կատարած է Պատիկ խորհուրդն, և այս խօսքին ներքեւ ալ « Թաղական խորհուրդ » բառերը իբր ստորագրութիւն գրուած են. սակայն այժմ անդ գտնուող քահանայն մի և նոյն թղթին ներքեւ ծանօթութիւն տուած է թէ ի Նաղիլի ո՛չ արձանագրութիւն և ո՛չ թաղական խորհուրդ չկան: Սրբարեւ գոհութեան արժանի է՝ այս խնդրոյն մէջ Կրօնական ժողովն ունեցած զգուշութիւնը, չընթացեց թիւնն ու անաչառութիւնը:

Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրն երեքշաբթի Կրօնական ժողովոյ հաղորդեց Զմիւռնիայէն զրկուած գիր մը, որ ծանրածանր ամբաստանութիւն մը կը պարունակէ տեղւոյն եկեղեցական դասէն հինաւուրց քահանայի մը վերայ: Ժողովը մեծ ցաւ զգալով՝ որոշեց գրել առ Գեր. Առաջնորդական Տեղապահն, որ ի պաշտօնէ քննէ, և թէ ստոյգ է՝ անյապաղ անօրինէ պէտք եղած պատիժն, և արդիւնքը տեղեկագրէ ի Պատրիարքարան:

Կրօնական ժողովը վերջին նստին մէջ բաւական դառնեցաւ դարձեալ քահանայական դասէ ոմանց վերաբերեալ ծանր խնդրով մը: Կեսարիոյ Գեր. Առաջնորդը տեղեկագրած է ի Պատրիարքարան թէ՝ Կիլիկիոյ թեմերէն քանի մը քահանայք Կեսարիոյ կողմէն անցնելով՝ մին ինոցանէ յանդիմանած է պատկի խորհուրդ կատարելով ամուսնացունել Կեսարացի մը իւր վախճանեալ եղբոր կնոջ հետ, և այլք արձակ համարձակ պատկի խորհուրդ ձևացուցած են իրարու մերձաւոր արանց ու կանանց վերայ, թէ՝ ինքն (Առաջնորդն) արդէն բանադրած է այրի կիւն իւր տագեր հետ պատկող քահանայն, և թէ՝ ամենայն զօրութեամբ կը բողոքէ Կիլիկիոյ թեմերէն գալով Կեսարիոյ վիճակին մէջ այսպիսի տարապայման և գայթակղեցուցիչ զեղծումներ գործող քահանայից դէմ: Կրօնական ժողովն ո՛չ միայն վաւերացուց բանադրանքն, այլ և վճռեց կարգաւորել ընել այդ քահանայն, և միւսներն՝ եկեղեցական պաշտօնավարութենէ դադարեցունել, և այս անօրինութիւններն հաղորդել Ս. Կաթողիկոսին Կիլիկիոյ:

Ծանօթութիւն տրուած է Կրօնական ժողովոյ թէ՝ մայրաքաղաքի ազգային վարժարանաց ոմանց մէջ ըստ արժանւոյն կարեւորութիւն չտրուի կրօնի և բարոյական դաստիարակութեանց, և թէ այլոց մէջ ի շարս խնամակաւ լաց կամ խնամակալուհեաց և ուսուցչաց ու ուսուցչուհեաց կը տեսնուին այլաբանք, կամ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ կարգաց հակառակ՝ օտար եկեղեցականաց ձեռք պատկեալ: Այսպիսի ծանօթութեանց վերայ հարկաւորեցաւ իւր անդամներէն Տ. Տաճար, Տ. Յակոբ Աշտու և Տ. Վահան Արթ. վարժապետներն ընտրել և զրկել ի մանրամասն քննութիւն ընթացից և վիճակաց վարժարանաց մայրաքաղաքի:

Նախորդ թերթով գրած էինք թէ՝ Խառն ժողովը Կրօնական ժողովին յանձնեց Մշտ վիճակի վանհայր-առաջնորդութեան համար ընտրելուց ցանկ մը պատրաստել: Կրօնական ժողովն երկուշաբթի կատարեց այս յանձնարարութիւնն, պատշաճ դատելով գրել ի Մշտ առ ազգային ժողովս որ վիճակին մէջ գտնուած արժանաւոր եկեղեցականաց մէկն ընտրեն և տեղեկագրեն:

Խառն ժողովը տեսնելով Միացեալ ընկերութեանց կանոններն և նորա նիւթական վիճակին և հաշուական գործառնութեանց տեղեկագիրը՝ գոհացուցիչ գտաւ, և որոշեց՝ պատրիարքական կոնդակաւ վաւերացունել յիշեալ ընկերութիւնն ըստ հաստատեալ կանոնագրի Պատրիարքարանի, և խրախուսել որ ընկերութիւնն մի և նոյն եռանդեամբ շարունակէ իւր ջանքերն յանթերի գործադրութիւն առաւ ջադեալ նպատակին, որ է ազգային չքաւոր մանկտին զարգացունել ի կարեւորագոյն ուսման խիղճնու Ուսումնասիրաց ընկերութեան նորոգ կազմակերպութեան կանոնագիրն ալ մատուցեալ էր առ ի վաւերացումն, և կայն ժողովը տնօրինեց քննել զայն նախ, և ապա տալ վաւերացման կնիքն:

Խառն ժողովն վերջնութեւն նստին մէջ վաւերացուց Բաղէշի ազգային ժողովոց ընտրութիւնն, առաջին և վերջին անգամ լինելու պայմանաւ անտեսելով ընտրական ընթացից մէջ գտնուած թերութիւնները:

Ազգային ժողովէն պակասեալ եկեղեցական երեսփոխանաց տեղ ընտրութիւն պիտի կատարուի առաջիկայ չաբաթ եկեղեցական Համագումար ժողովոյ մէջ:

Պատրիարքարանէն: « Երեսանցի Նաղար Գիւլարեգեգեան և Նոր Նախիլեանի Խառն խանութիւնը գիւղի բնակիչներէն Ծուշան Պետրոսեան անուն կին մը, առաջին՝ 10, և վերջին 7 տարիէ ի վեր անյայտ եղբւրն է, Յիշատիներէն Նաղար 40 տարեկան է, փոքրահասակ, թիկնաւէտ, մեծափոր, մազերն, յծնքերն, ընչացքն ու մօրուքն՝ սև, աչքերը՝ թուր, քիթն, բերանն և ծնօտն՝ չափաւոր, և երեսը՝ փոքր մի ծագաւոր: Իսկ Ծուշան՝ 30 տարեկան է, միջահասակ, մազերն ու աչքերն սևաւորակ, քիթն ու բերանը՝ չափաւոր, և ծնօտն բոլորակ և գէմքին վրայ ուրիշ նշան չունի: Կը յանձնարարուի արդոյ Ազգայնոց, որ, եթէ երէք յիշեալ անձանց սէր, ողջ կամ մեռեալ լինելու մասին տեղեկութիւն ունին, հաճին ծանուցանել Պատրիարքարանի ի գիտութիւն: »

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մեծ Եպարքոսն առողջանալով սկսաւ վարել իւր պաշտօնը. բայց երկտական և առևտրական գործոց նախարարը դեռ չեն կրնար գտնուիլ իւրեանց պաշտօնատեղիները:

Բորթուկալի թագաւորը Գոնսթաթօն պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրեց արտաքին գործոց նախարար Սայիտ փաշայի և Պրիւսէլի օսմանեան դեսպան Է-

թիէն Գարաթէոսորի էֆէնտիի, և դիւնուրական Օբէր պատուանշանի երրորդ աստիճանը՝ կայսերական թիկնապահ Շէրիֆ պէյի:

Կայսերական հրաման ելաւ որ կառավարական պաշտօնեայք այսուհետեւ ամեն օր 6 ժամ գտնուին իւրեանց պաշտօնին գրութիւն, և հրաժարեալ համարուն մէկ ամսոյ մէջ առանց օրինաւոր պատճառի երկցս բացակայ գլուխը:

Գարաթի նախորդ կուսակալ Ալթիֆ պէյի համար 7200 ջրէ հանգստեան ամաթոշակ որոշուեցաւ: Այս վիճակին ենթարկեցաւ թղթատարութեան և հերազրութեան վերատեսուէ իզգէթ էֆէնտի պէյ:

Էվգաֆի պաշտօնատան քարտուղարներն Աղիզ պէյ՝ երկաթ թուղեաց ձողերու պատրաստութեան համար գործարան մը բանալու արտօնութիւն խնդրած է: Արդէն 10000 լիւրայի չափ դրամագլուխ մը պատրաստած է եղեր:

Կայսերական հրամանաւ, երկու բոխիկ և մէկ քիմիագետ շրջագայելով Թուրքիոյ մէջ՝ պիտի քննեն հանքային ջուրերն և տեղեկագրեն: Երբ այդ ջրոց օգտակարութիւնն ընդունուի և վարձու տրուին, կառավարութիւնը 2 միլիոն ֆրանք արտեկան հասցիթ պիտի ունենայ:

Գարաթալի իշխան յառաջիկայ գարնան մայրաքաղաքս պիտի գայ:

Ըստ կայսերական հրամանի՝ սկսուած է ամեն առաւօտ թէյ տալ զօրաց:

Սերաստիոյ Աղիզիէ գաւառակի Խան գիւղի մօտերը Յարութիւն անուն Մանիֆաթուրաճին և սորա երկու որդիքն կողոպտող Էօմէր, Մէհմէտ, Մուսայ և Ալի բռնուելու և նոցա տանց մէջ գլուխուրդ են կողոպտուած վաճառքները:

Մայրաքաղաքիս Էրէն գիւղի մէջ բռնուեցաւ Դըզէթ անուն անձ մը՝ որ Տրապիզոնի Օֆ գաւառակի մէջ մարդ մը սպաննած և վրախած էր:

Մովսլային նախարար Հասան փաշայի կինը մեռաւ:

Գողերու ընկերութիւն մը երեսուն ելաւ Կ. Պոլիս Թախթ-գալէ ըսուած տեղը: Անդամք են Շէյխ Սայիտ պանդուխտներ. կապահ վանեցի Սարգիս, նոյն պանդուխտ մէջ բնակեալ Պարսիկ Մէհմէտ Ալի և Հիւսէյին և Նա. ֆիա անուն կին մը, որ առնական հագուստով կը մասնակցի եղբր գողութեանց: Սարգիսի և Հիւսէյինի սենեակներէն շատ գողոն գտնուել են:

Սիրբէթի կողմերը գիշեր տոնն ինքզինքը պատուհանէ վար նետեց թուրը կին մը, բայց չէ մեռեր այլ միայն գլուխը ծանրապէս վրաւորուել է:

Բուսէլի վերջին վիճակահանութենէն երկու պարզ և 25, 000 և 1000 ֆրանք, հանքային պարտուց վարչութիւնը չահած է:

Ի Գուգլուհուգ Տիմիթի անուն յոյն մը դիւնետան մը առջև սպաննեց նիսիմ անուն հրէայ մը:

Ահմէտ անուն մարդ մը բռնուեցաւ՝ իւր տունը գտնուող հիւանդ կնոջ մը դէղին մէջ լուց-

կրի գլուխներ դնելուն համար խեղդարած է եղեր :

— Յունաց երեւելիներէն Պ. Էսթաշ Էվէնիտէս՝ որ Ներոյա կը գտնուի, 315 ոսկի նուիրեր է՝ մայրաքաղաքիս յունական վարժարանաց և բարեպաշտական հաստատութեանց ի նպաստ :

— Մայրաքաղաքիս անդրիական հիւպատոսարանի դատարանը մեծ դատ մը կը կոչուի մօտերս : Ի Հնդկաստան մեծահարուստ մահ. մեծական մը մեռեր է՝ բոլոր հարստութիւնը կտակաւ թողով հնգիկ Ծէյիսի մը : Արդ ի Կ. Պոլիս և յեփպոստ քանի մը ան. ձիք ելած են իւր ժառանգորդը նորա, և բաժին կը պահանջեն ըստ մահմտական օրինաց :

— Զորքալարի գիշեր Ղալաթիոյ մեծ փողոցին վերայ մարած գտնուեցաւ Յովհաննէս անուն Սեբաստացի մը և կէս ժամ ետքը մեռաւ :

— Հոչակաւոր Մէհմէտ Բէհլէվան աւագակապեմը՝ շղթայաւոր աշխատութեան բարձրագոյն աստիճանաւ դատապարտեցաւ :

— Թօփհանէի մէջ մասվաճառ Միքայիլ և Երկրի խաշնալճառաց 10000 լիւրայի ոչխարն առնելով, վաճառեւ և փախեր են :

— Գուրուշէյի մզկիթը գողեր մտնելով՝ մաս մը կարասիք և սպաս առեր են :

— Մայրաքաղաքիս հեղինական հիւպատոսարանի դատարանն անցեալ ուրբաթ փակեալ մնաց, դատաւորաց ամենքն ալ հիւանդ լինելուն պատճառաւ :

— Արապկիրի Աւաշնորդ Տ. Եղիկի եպիսկոպոսի Երուսաղէմ եղբայրն, որոյ համար կըսուէր քանի մը օր յառաջ թէ՛ անյայտացած է, գրելով առ Երուսթիւն Էֆէնտի Տիւրքիան (որոյ բով զբաղուածն պաշտօն ունէր) թէ ինքզինքն պիտի սպաննէ կամ ծովը նետէ. — գրեւ է ապա առ միւս եղբայրն ի Սամաթիա թէ Զմիւռնիոյ մէջ կը գտնուի :

— Վանայ նահանգի տոմարակալ Թէվֆիք պէյ մեռեր է ի Վան :

— Ի Սէլանիկ այրեր է Սթաւրաքի անուն մարդու մը շաղաքին որ 3000 ոսկիի ապահովագրեալ էր : Տեղական կառավարութիւնը քննութիւն բացեր է :

— Յիսթիսի (Զմիւռնիոյ վիճակ) քանի մը անձինք գիշեր ատեն փութ մը մտնելով, փռապանը կախեր են՝ գողութիւնը ընելու նպատակաւ :

Պատահական, Աստիճան, Պաշտօն եւ Պարգև : — Պրուսայի կուսակալ անուանեցաւ ելմտական նախորդ նախարար Մահմետ Ճէլալէտտին փաշա : Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատենի անգամ կարգեցաւ՝ Սէլանիկի առևտրական դատարանի նախագահ Սապրի Էֆէնտի : Էնկիւրիի նահանգի Խնճեպու գաւառակի Գայմագամ կարգեցաւ Ճէլալ պէյ, որ Զրաքաղաքի գայմագամ կարգեցաւ Ավանոսի գայմագամ Հիւսնի Էֆէնտի : Նոյն նահանգի Ավանոս գաւառակի գայմագամ ընտրեցաւ Միտիթի նախորդ գայմագամ Ճէմալ Էֆէնտի : Սե-

բաստիոյ Էրպաա գաւառակի(Գայմագամ կարգեցաւ՝ Տարէնտէի գայմագամ Հասան Լուիֆի պէյ : Նոյն նահանգի Տարէնտէ գաւառակի գայմագամ անուանեցաւ Թէնէնտի նախորդ գայմագամ Մուսթաֆա Սթիֆ Էֆէնտի, և նմա յաջորդեց Էրպաայի գայմագամ Մուրատ պէյ : Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Նիկոմիդիոյ անտառաց քննիչ Պողոս Էֆէնտի : Իւլայի առաջին աստիճան՝ Հիւսնի նահանգի տոմարակալ Ահմէտ Մուսթաֆա և Մէքթուպը Ահմէտ Գաթրի Էֆէնտիներու : Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ Ադրիանուպոլսոյ երեւելիներէն Հասան ու Րէշիտ պէյերու : Ականակուռ Մէհմետի պատուանշան՝ Բ. բանակի հրամանատար Վէյսէլ փաշայի, երկրորդ աստիճանի Օսմանիյէ՝ Գարանդիւնիոյ ընդհանուր քննիչ Տօքթոր Գոյուշի Էֆէնտի : Երրորդ աստիճանի Մէհմետի փարիզի Սէյիթ-Պարպ վարժարանի տնօրէն Պ. Գալանովայի : Հինգերորդ աստիճանի Մէհմետի ընդհանուր վաճառական Հաճի Հասան Էֆէնտի : Գաւառականի հանգի Տիւրքի Գաւառակի գայմագամ անուանեցաւ Էսկիշէհրի նախկին գայմագամ Ալի Րիզա Էֆէնտի : Կամիլոյ և խնճեպու ընդհանուր քննիչ օգնական կարգեցաւ Գաթրի Էֆէնտի Սէրիփի չէն, որ փարիզի Էթոլ Սանթալի վկայական ունի, և կամիլոյ խնճեպու և երկաթուղեաց վերայ քանի մը գործ հրատարակած է :

Գ Ր Ս Մ Ա Կ Ս Ն	
Կ. Պոլսի 27 հունուար 1890	
Օսմանեան Բօնսօլտէ . . .	19-22
Րուսիայի երկաթուղի. Յրանք 74-25	
Թրամուէյ . . .	1.0. 475-
Օսմանեան լիւրան 100 դրուշէն	
Մէհմետի . . .	108-23
Մէքթուպ . . .	400-20
Հինգեոց . . .	103-20
Վեցեոց . . .	103-20
Բուպի թղթագրամ . . .	8-28
Բուպի արծաթ . . .	77-
Ռուսիոյ Բու . . .	90-20
Գաղղիական լիւր . . .	87-30
Անգլիական » . . .	10-200
Գրիմից . . .	51-10

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

— Միացեալ Նահանգաց հանրապետութեան ծովային գործոց նախարար Պ. Թրասիի տան մէջ գիշեր ատեն հրդեհ պատահելով՝ տունն ամբողջ այրեր, և նախարարին կինը՝ դուստրը՝ մէկ սպասաւորն և ուրիշ երկու անձինք բռնեցան մէջ ողջակէզ եղեր են : Նոյն ինքն նախարարն ալ բացերէ պատեալ սենեկին մէջ մարած մնացեր է, սակայն հասեր աղատեր են : Ամուսնացեալ աղջկը դատերն հետ պատահանէն վարչատիւր են, բայց ծանր վիրաւորուեր են : Հրդեհին պատահած ատեն ամենքն ալ խոր գնդ մէջ են եղեր :

— Պուլլարիոյ իշխանութեան մուտքն վերջին երկու ամաց մէջ 20 միլիոն ֆրանք տւելցեր է :

— Հոռմայ Պապը պատուանշան զրկեր է առ Եմահ Պարսից, շնորհակալութիւն յայտնելով Պարսկաստանի պապականաց վաշիւրած պապականութեան համար :

— Գաղղիոյ Ազգային Ժողովը օրինադրեց՝ այսուհետեւ զլիւսահարկ մը առնուլ ի Գաղղիա բնա-

կող օտարազգիներէ, և մասնաւոր տուրք մը՝ օտար գործաւոր գործածող գաղղիացիներէ :

— Կը հաւատեն թէ՛ Սերպիոյ կառավարութիւնը մտադիր է բարձրացունել երկրին տուրքերն, բանակն, առաւել եւս սպառազիւ ներու համար : Բանակին բարձրագոյն հրամանատարաց մէջ փոփոխութիւններ ըրեր է, և Պ. Պողոսովիչ (Հայաղլի) Գանուբի զօրաբաժնին հրամանատար անուանուեր է :

— Կըսուի թէ Գերմանիոյ կայսրը վերջին օրերս Աւստրիոյ մէջ ջերմեւ մը պիտի երթայ, և այս առթիւ պիտի տեսակցի Աւստրիոյ կայսրը հետ :

— Ճաքոնի կառավարութիւնը նկատելով որ Ճաքոնի և Ռուսիոյ մէջ վաճառականութիւնն օր ըստ օրէ կը բարգաւաճի, որոյնք է Սե ծովու եղերքը կարեւոր տեղեր հիւպատոսներ կամ գործակաւորներ հաստատել :

— Ռուսիոյ մարաշտանց պաշտօնակալը, իբր 25000 հոգի, որ ցարդ քաղաքային վարչութեան ենթարկեալ էին, այսուհետեւ զինուորական նախարարութեան պիտի ենթարկուին, իբրեւ զինուոր պիտի ունենան գունդ, վաշտ, գումարտակ, պիտի կրեն ռէվոլվեր ու հրացան, և պատերազմի ժամանակ պիտի գտնուին կանոնաւոր զօրաց հետ :

— Ռուսիոյ թագաւորը նախարարաց Ժողովին մէջ ըսեր է. — « Այսարհածանօթ են Ռուսիոյ ըսպառազնութեանց գործերն : Չարին խաղաղասիրական յայտարարութեանց հակառակ, Ռուսիոյ կառավարութիւնն ամենայն փութով զբաղեալ է զինուորական պատրաստութեամբ : Այս վիճակն դժբաղդաբար դաւենայն աշխարհ կը հարկադրէ զինուորական պատրաստութեանց հետամուտ լինիլ, ինչպէս նաեւ զինուանիւս, որ կը բաղձայ իւր անկասկածեան և չէզոքութեան պահպանման : Ըստ իս՝ կարեւոր միջոցներէն մին է Պուլլէշի և Թանօլազայի ամրութեանց զինութիւնն ու սպառազինութիւնն, և հարկ է կարելի եղածին չափ չուտով ձեռն ի գործ արկանել : Նախարարապետն և զինուորական գործոց նախարարը բոլորովին համակարծիք գտնուեր են թագաւորին :

— Փարիզի Արուեստահանդիսի վիճակահանութեան մեծ պարգեւը շահեցաւ երկրորդ Սէրիփի 683843 թիւն :

— Հոլանտայի կառավարութիւնն այս օրերու բովանդակ երկրին մարդահամարը կընէ : Ի Լա. հէ հացագործ մը մերժեր է իւրեն տրուած պաշտօնական թղթին վերայ նշանակել իւր տարիքն և ընտանեացն անգամայն թիւն ու պարագաներն, առարկելով թէ՛ Սամուէլի երկրորդ գրքին 26 դգլիւն վերայ գրուած է թէ Դա. իթ երբ հրամայեց Իսրայէլի Ժողովրդեան մարդահամարը կատարել, Աստուած շատ բարկացաւ, և մահացու ժանտախտ մը զրկեց, յորմէ 70 հազար անձինք մեռաւ : Հացագործն անտարակոյտ է եղեր թէ նոյն ատենի ժանտախտին և այժմեան ինֆլուէնցայի պատճառը նոյն է : Արդէն ի Հոլանտա ճարակած է ծանօթ հիւանդութիւնը :

— Ռուսիոյ կայսրը Կաշինայի պալատան օրատան շուներն ջարդել տուեր է, իմանալով որ պալատան պաշտօնեաներէն Պ. Տիցի Սէրգէյ անուն վեցամեայ որդեաւ կը յոշտած են : Նաեւ բարձր պաշտօն մը տուեր է որդեկորոյս հօրն, և նոյն պալատէն դուրս բնակալայր մը սահմաներ է :

— Ռուսիոյ կայսրը Ս. Աննայի պատուանշանի մէջ ժապաւենն ընծայեց Գաղղիոյ ելմտական գործոց նախարարին :

— Պիլզնիոյ իշխանն՝ որ Բըրուսիոյ առևտրական նախարարութեան պաշտօնն ալ կը վարէր, կայսրէն ինքերէն է արձակել զինքն այդ պաշտօնէն, և նա ստիպուեր է ընդունիլ հրաժարականը :

— Գերմանիոյ կայսրը քոյր Վիլհելմին իշխանուհին, թոյլտուութեամբ եղբորն յԱնգղիա կերթայ՝ ժամանակ մը մամուռ (Թագուհին Անգղիոյ) քով բնակելու համար : Գերմանիայէն զոգուեր է սա, Պուլլարիոյ նախորդ իշխան Աղեքսանդրի հետ ամուսնանալու բաղձանքն արգելուէն ի վեր :

— Ռուսիոյ կառավարութիւնը Պարսկաստանի զրկեց Տիւրքիայի բժշկապետ Պապեանց տոգթոր Աւետիքն, ինչպէս երկրին մէջ վերջին օրերս ճարակեալ քուլաւի վերջին օրերս ճարակեալ վերայ մանրամասն ծանօթութիւն ստանալու և տեղեկագրելու պաշտօնով :

— Գերմանիոյ կառավարութիւնն Պէրլինի բժշկական կաճառին հրամայեւ է քննութիւն կատարել ծանօթ հիւանդութեան հանգամանաց վերայ, և կաճառն հարցազրի մը ուղղեր է առ ամե. նայն բժիշկն երկրին :

— Գարատագի Ժողովուրդն հիւանդութեանց և տարապայման չքաղութեան պատճառաւ ստատիկ կը նեղուի : Մինչև իսկ իշխանին պալատն իբրեւ հիւանդանոց լցուած է երեւելի հիւանդներով և անդ կը դարմանուին ու կը խընամուին : Երկրին աղետից մեծութեան հետ բաղդատումը շատ նըուող կը համարուին Ռուսիայէն զրկուած նպաստներն :

— Գերմանիոյ կայսրն իմանալով որ՝ մամուռ մահուան պատճառաւ բանակին համար սահմանեալ սգոյ աւուրց մէջ, սպայից բազմը գիշերներ թատրոն կերթան, շատ վշտացեր և պատուիրեր է որ ի զոգնութիւն յորդորուին, և եթէ դարձեալ անհնազանդք տեսնուին՝ խիստ պատիժներ տնօրինուին այնպիսեաց համար :

— Պէլլարտ կառավարութիւնը դատ բացաւ տեղւոյն ազատական լրագրաց միոյն դէմ, տեսնելով որ կծու լեզու կը գործածէ աւստրիական դեպուանին դէմ : Բայց դատարանն իբր անպարտ արձակեց զլրագրագետն, և զկառավարութիւնն դատապարտեց վճարել դատական ծախքը, յայտարարելով թէ դատ բանալու իրաւունք չունէր բնաւ :

— Հապէշայ Մէնէլիք արքային թագադրութեան և օծման արարողութիւնը կատարուեցաւ անցեալ Հոկտեմբեր ամսոյ 13ին Անթոնիոս ընտան քաղաքին արքայական մայր եկեղեցւոյն մէջ : Ս. աւուր առջի գիշերը, քա-

ղաքին չորս եկեղեցեաց քահանայք՝ քառակուսի մը ձևացուցած՝ բոլոր գիշերը սաղմոսներ և շարականներ երգեր են փոփոխակի, և Մատթէոս անուն եպիսկոպոս մը՝ վարագուրով փակեալ խորանի մը առջեւ կանգնած՝ յատուկ աղօթքներ արտասաներ է : Հետեւեալ առաւօտ նոյն եպիսկոպոսէն օծուեր է արքայն և Հաղորդութիւն առեր է, ինչպէս նաև կինն : Յետ այս արարողութեան՝ եկեղեցիէն թագ. ի գլուխ դուրս ելնելով, դահու մը վերայ բազմեր է ի ձայն երգոց եկեղեցականաց (Օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն) : Եկեղեցւոյն մէջ դանուած զինուորք դուրս ելնելով շարուեր են, և արքայն ըսեր է. — « Ներուսն կը շնորհեմ դատաւիքներուն, ապստամբներուն, անտառին կամ անապատին մէջ սպանութիւն գործողներուն, ազատ են վերագաւառ իւրեանց տուները : » Զօրքն աղաղակեր է « Էկեցե՛ արքայն, կեցե՛ հազար ամ. եղիցին կամք իւր » : Այնուհետեւ եպիսկոպոսն բանադրանք կարգադրեւ է տմէն անոնց դէմ, որ յետ այնուրիկ կրմբոստանան կամ կը սեղանակցին ըմբոստոյց : Հանգէսը վերջացեր է հրոցանաճգութեամբ զօրաց, շարականօք եկեղեցականաց և պարուք ամրոթին : Գանի մը ժամ ետքը թագաւորը խընճոյք մը տուեր է արքունի պաշտօնակալաց և զօրավարաց, իւր բնակարանին մօտ յատկապէս պատրաստեալ փայտեայ մեծ ամփիթատրոնի մը մէջ :

ԱՅՈՒՆ ԵՒ ԱՅՈՒՆ

×× Իրաւ : — Տօրաթի (Ռուսիա) համալսարանի ուսուցիչներէն Հէրլանդն մօտերս հետաքրքրական բաղում փորձեր ըրած է քնոյ և երազի վերայ, իւր աշակերտներէն 151 և յաճախորդներէն 255 հոգի (113ն այր և 142ը կին) հրաւիրած է՝ իւր փորձերուն պիտանի բազում հարցմանց պատասխանելու համար, և ուղադրութեամբ ուսումնասիրելով տրուած պատասխաններն՝ հետեւեալ եղբաւորութիւններն ըրած է. — Երազը թեմէն քնոյ ժամանակ տեղի կուտենան յաճախ : Կանանց քունն արանց քունէն աւելի թեթեւ է, ուստի յաճախ կերազեն : Մարդքանի տարին առնուլ՝ քունը կը թեթեւայ, բայց երազն յաճախ տեղի չունենար : Երազը կը յաճախեն մարդուս 20-25 տարեկան հասակին մէջ : Նոքա՝ որ կուսումնասիրեն՝ աւելի երազ կը տեսնեն քան զայլս : Կանանց երազն աւելի խռովայն է քան արանցն : Յաճախ երազող կանայք աւելի երկար կը քնանան քան անի կնիկներ, որ քիչ երազ կը տեսնեն : Նորատի ուսումնասիրողք ընդհանրապէս ընդհատ կը քնանան : Արանց մէջ ընդհատ քունն 100 և 70 է : Գնոյ ժամանակ մարդուս առած գիւրքին համեմատ կը լինի երազն, և կարելի է մէկ քանի գիշեր յաջորդաբար տեսնել միեւնոյն երազը, եթէ միեւնոյն գիշեր մէջ լինի քնանալն :

××× Երաւ : — Սորա մուլին պարունակած թիւնաւոր նիւթերն են օքսիդ տը քարպոն, ասիտ սիւլֆիտիւր, ասիտ բրիւսի և նիքթիւն ըստաճներն : Աղբեղութիւն ընող միայն վերջինն է Սուլին մէջ պարունակեալ նիքթիւնի քանակութիւնը ծխախոտին բա-

